

JISMONIY TARBIYA VA SPORTNING IJTIMOYIY-IQTISODIY JIHATI

Ozodxonov Afzalxon Azizxon o'g'li

O'zbekiston Davlat Jismoniy Tarbiya va Sport Universiteti 3-kurs talabasi

Elektron pochta: Ozodxnovafzalxon@gmail.com

Telefon raqam: +998 97 701 31 28

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14864796>

Abstract. Maqolada bozor iqtisodiyoti rivojlanishi sharoitida jismoniy tarbiya va sportning ijtimoiy-iqtisodiy samaradorligi masalalari ko'rib chiqiladi. Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi faoliyatning huquqiy, tashkiliy, iqtisodiy va ijtimoiy asoslarini takomillashtirishga qaratilgan davlat siyosatini faollashtirish orqali uni yanada rivojlantirish uchun sharoitlar aniqlandi.

Kalit so'zlar: jismoniy tarbiya va sport, sog'liq, inson salohiyati, moliyalashtirish, iqtisodiy jihat, ijtimoiy jihat.

SOCIO-ECONOMIC ASPECT OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

Abstract. The article considers the issues of socio-economic effectiveness of physical education and sports in the context of the development of a market economy. The conditions for its further development are identified by activating state policy aimed at improving the legal, organizational, economic and social foundations of activities in the field of physical education and sports.

Keywords: physical education and sports, health, human potential, financing, economic aspect, social aspect.

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ И СПОРТА

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы социально-экономической эффективности физической культуры и спорта в условиях развития рыночной экономики. Определены условия для ее дальнейшего развития путем активизации государственной политики, направленной на совершенствование правовых, организационных, экономических и социальных основ деятельности в сфере физической культуры и спорта.

Ключевые слова: физическая культура и спорт, здоровье, человеческий потенциал, финансирование, экономический аспект, социальный аспект.

Globalashuv O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy tizimini shakllantirish va rivojlantirishga, ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashga, aholi farovonligi va milliy o'zlikni anglashning o'sishi uchun shart-sharoitlar yaratishga ta'sir etuvchi eng muhim omil bo'ldi.

Maqolaning dolzarbligi bozor iqtisodiyotiga o'tish bilan sportning jismoniy madaniyati samaradorligining ijtimoiy-iqtisodiy ko'rsatkichlarining ijtimoiy takror ishlab chiqarish omillariga ta'sirining mavjudligi va o'zaro bog'liqligini aniqlash zarurligidan kelib chiqadi. Boshqaruvning bozor modeliga o'tish jarayonida jismoniy tarbiya va sport sohasini ommaviy rivojlantirish maqsadida kompleks dasturlarni ishlab chiqishda davlat va ijtimoiy siyosatni qayta ko'rib chiqishning ob'ektiv zarurati paydo bo'ldi. Sifatli o'zgarishlar jismoniy tarbiya va sport sohasiga ta'sir ko'rsatdi, chunki aholi salomatligi inqirozi (ayniqsa, Kovid-19 pandemiyasi davrida) davlatning sog'liqni saqlash, hayot sifatini yaxshilash va uning davomiyligini oshirish sohasidagi siyosatiga e'tibor qaratish va qayta qurishga majbur qiladi.

Jismoniy tarbiya va sport sohasini rivojlantirishning yangi darajasiga o'tish davlat va jamiyat tomonidan ushbu faoliyat turini tegishli moddiy-moddiy qo'llab-quvvatlash talabi bilan bog'liq: sog'lomlashtirish, ta'lim, ijtimoiy, tibbiy, dam olish, ishlab chiqarish, sport, axborot-ko'ngilochar va boshqalar, infratuzilmani byudjet tomonidan moliyalashtirish. Ijtimoiy institutlar tizimi sifatida davlat Konstitutsiya – jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanish uchun shart-sharoitlarni qo'llab-quvvatlash va yaratishga qaratilgan huquqiy qonunlar to'plami va institutlar namunalari asosida mavjud va ishlaydi.

2015-yil 24-iyuldagi "jismoniy tarbiya va sport to'g'risida" gi O'zbekiston Respublikasi qonuniga qabul qilingan tuzatishlar O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga asoslanadi va qonun inson salomatligini mustahkamlash, jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirishga ko'maklashuvchi faoliyatni rag'batlantiradi.

O'zbekiston Respublikasi qonunlari jismoniy tarbiya va sport sohasidagi faoliyatning huquqiy, tashkiliy, iqtisodiy, madaniy va ijtimoiy asoslarini belgilaydi. Yangi iqtisodiy modelni yaratish maqsadida davlat mamlakatni kapitallashtirdi, demokratiya tamoyillari asosida ijtimoiy-iqtisodiy va boshqa ijtimoiy munosabatlar tizimini qayta qurdi, bu iqtisodiyotni sifat jihatidan o'zgartirish va qayta formatlash, uni bozorga aylantirish imkonini berdi.

Davlat boshqaruv va iqtisodiy faoliyatida bozor munosabatlarining shakllanishi sharoitida rejalashtirish, boshqarish usullarida ham moddiy, ham noishlab chiqarish sohasida qayta qurish va sifat o'zgarishlari mavjud. Jismoniy tarbiya va sport samaradorligi ko'rsatkichlarida ijtimoiy va iqtisodiy ikki jihatni ajratib ko'rsatish ijtimoiy takror ishlab chiqarishning iqtisodiy va ijtimoiy

omillari o'rtasida organik bog'liqlik mavjudligini ko'rsatadi. Jismoniy tarbiya va sportning ijtimoiy ahamiyati, birinchi navbatda, jamiyatning jismoniy resurslarini ko'paytirish, inson qobiliyatlarini rivojlantirish funktsiyasini amalga oshirish, ijtimoiy-madaniy yo'nalishni shakllantirish, inson salohiyati sifatiga sezilarli ta'sir ko'rsatish, ijtimoiy mehnat unumdorligining o'sishiga hissa qo'shishdir.

Shaxsiy salomatlik va jismoniy rivojlanishning past darajasi, yoshlarda sog'lom turmush tarziga motivatsion munosabat, jismoniy tarbiya va sport bilan muntazam shug'ullanishga bo'lgan ehtiyojning shakllanmaganligi motivatsiya, jismoniy ta'lim tizimini takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi.

Kelajakdagi mehnat faoliyatiga yuqori darajadagi kasbiy tayyorgarlikka erishish uchun "jismoniy tarbiya" fanini o'qitish metodikasi darajasini oshirish kerak deb ishoniladi. Maktablar, o'rta maxsus o'quv yurtlari, oliy va o'rta maxsus kasb-hunar ta'limi talabalari uchun uzluksiz kasbiy va amaliy jismoniy tayyorgarlikni tashkil etish uchun tizimli yondashuvdan foydalanish taklif etiladi, chunki bu jismoniy tarbiya va sport vositalaridan o'quv va kasbiy faoliyat motivlarini faollashtirish uchun foydalanishning tarixiy va ijtimoiy tajribasini ko'rib chiqishga imkon beradi.

Ta'kidlash joizki, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 5-noyabrdagi PQ-5279, PQ-5280, PQ-5281, PQ-5282-son Farmonlarida inson salohiyatini rivojlantirishga eng jiddiy e'tibor qaratilmoqda.

Jismoniy madaniyatda "inson salohiyati" tushunchasini quyidagicha talqin qilish mumkin:

- tabiiy omillar, sog'liq, ta'lim va boshqalarni o'z ichiga olgan ijtimoiy ahamiyatga ega fazilatlar to'plami;

- ma'lum bir hududda raqamli va ijtimoiy tuzilishga ega bo'lgan odamlar to'plami.

inson potentsialining mohiyati "... u fundamental qadriyatlar doirasida shakllanadi – xususiy mulk huquqi, bo'sh joy, tovarlar va xizmatlarning almashinuvi va tarqalishi: iqtisodiy daromad yoki foyda olish".

Tadbirkorlik faoliyati raqobatga, jismoniy tarbiya va ta'lim xizmatlari nomenklaturasini kengaytirishga va ularning sifatini oshirishga yordam beradi, professional sportda esa sport va tijorat tashkilotlari, professional sportchilar, muxlislar, shuningdek tomoshabinlar manfaatlariga sharoit yaratish va xizmat ko'rsatishga qaratilgan. Sport biznesi moddiy ishlab chiqarish sohasidan tashqari: sport tovarlari ishlab chiqarish, axborot, reklama va nashriyot mahsulotlarini yaratish, qurilish biznesi, ta'lim, sog'lomlashtirish xizmatlarini ko'rsatish muhim ijtimoiy ahamiyatga ega rol o'ynaydi: mehnat resurslarini ko'paytirish, rehabilitatsiya qilish va tiklash funktsiyasi, ijtimoiy

lift. Agar davlat byudjetidan yuqori yutuqli sportni rivojlantirish uchun mablag ' ajratilsa, davlat ommaviy sportni mahalliy hokimiyat organlari orqali moliyalashtiradi. Yuqori yutuqli sportni moliyalashtirish hajmi ommaviy sportni moliyalashtirish hajmidan bir necha baravar ko'pdir. Shu munosabat bilan ommaviy sportni rivojlantirish uchun eng muhim loyihalar va tadbirlar ko'pincha moliyalashtirilmaydi.

Ommaviy sport va yuqori yutuqlar sportining holatini regressiv tahlil usuli bilan tizimli baholash uchun quyidagi naqsh aniqlandi: kasallanish va jinoyatchilik darajasi ommaviy sportni rivojlantirish va sport zaxiralarini tayyorlashning o'ziga xos (aholining 1 foiziga) bog'liq.

Bu shuni anglatadiki, profilaktik maxsus yo'naltirilgan jismoniy tarbiya va sport ishlari voyaga etmaganlarning ijtimoiy yo'naltirilgan faoliyatga jalb qilish darajasini pasaytirishga yordam beradi.

Jismoniy tarbiya va sport sanoati turli xil mulkchilik shaklidagi tadbirkorlik faoliyatining muhim tarmog'i sifatida ko'plab mamlakatlar iqtisodiyotining muhim tarmog'iga aylandi, bu erda katta moliyaviy mablag'lar sarflanib, ish o'rnlari yaratilmoqda.

Jismoniy tarbiya va sportni davlat tomonidan boshqarish tizimining asosi byudjet mablag'lari bo'lib qolmoqda, uning hajmi davlat va jamiyat tomonidan qo'yilgan maqsad va vazifalarga bog'liq.

Jismoniy tarbiya va sportning iqtisodiy jihati va uning zamonaviy jamiyat uchun ahamiyatini ko'rib chiqishda biz nafaqat jismoniy tarbiya va sport sohasida sarflangan iqtisodiy resurslar miqdorini, balki ulardan foydalanishning iqtisodiy samaradorligi darajasini, olingan natijalar va ko'rsatkichlarni ham bilishimiz muhimdir.

Jismoniy tarbiya va sportning iqtisodiy samaradorligini baholashda quyidagi ko'rsatkichlardan foydalaniladi:

- jismoniy tarbiya va sport xizmatlari iste'molining ko'payishi natijasida moddiy va nomoddiy tovarlarni iste'mol qilishning umumiy hajmining o'sishi;

- jismoniy tarbiya va sportning ishlashga ta'siri natijasida ijtimoiy mehnat unumdorligining o'sishi;

- jismoniy tarbiya va sport ta'siri natijasida yalpi daromadning o'sishi va jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanadiganlar sonining ko'payishi. Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi milliy siyosatning umumdavlat darajasidagi o'ziga xos xususiyati davlat byudjetidan ajratiladigan mablag'larning etarli darajada moliyalashtirilmasligida namoyon bo'ladi. Bu ko'p jihatdan qabul qilingan dasturlarga, davlat va jismoniy tarbiya va sport sub'ektlari o'rtasidagi munosabatlarni

oʻrnatish modeliga, mahalliy viloyat hokimiyati rahbariyatining jismoniy tarbiya va sport infratuzilmasini rivojlantirishga boʻlgan qiziqishiga va ushbu sohaga byudjetdan tashqari kapitalni jalb qilish imkoniyatiga bogʻliq.

Bozor munosabatlarining rivojlanishi sharoitida tijorat asosida faoliyat yuritadigan turli xil mulkchilik shaklidagi koʻplab sport jismoniy tarbiya tashkilotlarida sifatli oʻzgarishlar yuz berdi.

Jismoniy tarbiya va sport sogʻlom turmush tarzini saqlash va madaniy hordiq chiqarish maqsadida aholini ijtimoiy ahamiyatga molik xizmatlar bilan taʼminlash boʻyicha tadbirkorlik faoliyatiga qiziqish ortib bormoqda.

Davlatning ustuvor vazifasi sogʻliqni saqlash paradigmasini oʻzgartirish, kasalliklarni davolashdan sogʻliqni saqlash va oʻzini oʻzi saqlash texnologiyalarini, sogʻliqni saqlashning ilmiy asoslangan usullarini joriy etish va targʻib qilishga eʼtiborni oʻzgartirish boʻlishi kerak.

Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi davlat siyosatining ijtimoiy-iqtisodiy samaradorligini baholashda talabalar sonining koʻrsatkichidan foydalanish mumkin.

Shu bilan birga, jismoniy tarbiya va sport bilan shugʻullanadiganlar sonining koʻpayishi ham sifat koʻrsatkichidir, chunki jismoniy tarbiya va sport bilan shugʻullanmaydiganlarga nisbatan vaqtincha mehnatga qobiliyatsizlik va kasallanish kunlarining kamayishi, shuningdek, huquqbuzarliklar darajasining pasayishi tufayli davlat iqtisodiyoti uchun yoʻqotishlarning kamayishi haqida maʼlumot beradi.

Oʻzbekiston Respublikasida davlat darajasida va joylarda amalga oshirilayotgan dasturlarda ommaviy sportni boshqarishda samaradorlikni pasaytiradigan bir qator kamchiliklar mavjud:

- sport sohasini moliyalashtirishning byudjetdan tashqari manbalarini kam kiritish.
- iqtisodiy koʻrsatkichlarni hisoblash uchun asosli usullarning yoʻqligi va boshqalar.

Faqatgina inson salohiyatiga sarmoya kiritish, davlat tomonidan ommaviy sportni rivojlantirish uchun jismoniy tarbiya va sport infratuzilmasi ob'ektlarini moliyalashtirish va qurish sohasidagi moliyaviy majburiyatlarini bajarish vaziyatni oʻzgartirishi mumkin. Buning uchun sizga kerak:

- biznesga soliq imtiyozlari yordamida byudjetdan tashqari manbalardan moliyalashtirish boʻyicha mahalliy oʻzini oʻzi boshqarish organlarini faollashtirish;

- qonunchilik darajasida ommaviy sport tadbirlarini tashkil etish va ommaviy sportni ustuvor yoʻnalishlar etib belgilansin;

- ommaviy axborot vositalarida sport-ommaviy tadbirlarni o'tkazish va tashkil etishda eng kuchlilarini aniqlashga emas, balki tadbirda ishtirok etganlarning ommaviy va miqdoriy ko'rsatkichlariga e'tibor qaratilsin;

- aholini ommaviy sport tadbirlarida ishtirok etishga undaydigan yangi yondashuvlarni ishlab chiqish (sport anjomlari, esdalik sovg'alari va boshqalarni tarqatish).

Yangi sport inshootlarini qurish, eskilarini rekonstruksiya qilish va modernizatsiya qilish, sport kadrlarini tayyorlashga alohida e'tibor qaratilsin.

REFERENCES

1. Djalilova S., Tursunboyeva L., Kazakhov R. ENGAGING ENGLISH LANGUAGE LEARNING THROUGH SPORTS //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 10. – C. 386-395.
2. Tursunboyeva L., Djalilova S., Kazoqov R. ABOUT TEACHING SPEAKING //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 10. – C. 376-385.
3. Kazoqov R. et al. MARKETING TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI SPORT TASHKILOTLARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YOLLARI //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 10. – C. 572-578.
4. Aripov Y. Y. et al. PROFESSIONAL SPORTNI BOSHQARISH MODELLARI //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 10. – C. 597-587.
5. Jumayev U. X. et al. SPORT SOHASIDA MARKETING FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 10. – C. 588-597.
6. Умаров Д. Х. и др. USE OF NATIONAL-SPIRITUAL VALUES IN EDUCATIONAL ACTIVITIES OF PRE-SCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 10. – C. 455-462.
7. Керимов Ф. А. и др. ORGANIZATION OF SPIRITUAL AND EDUCATIONAL WORK IN PRE-SCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS AND FAMILY COOPERATION //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 10. – C. 463-470.
8. Kazoqov R. T. et al. USE OF NATIONAL-SPIRITUAL VALUES IN EDUCATIONAL ACTIVITIES IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 5. – C. 911-918.

9. Жумаев У. Х., Казоков Р. Т., Жумаев М. Х. ЗНАЧЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПОДГОТОВКЕ СПЕЦИАЛИСТОВ В ОБЛАСТИ ФИС //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 12. – С. 789-796.
10. Казоков Р. Т. и др. БАРКАМОЛ АВЛОДНИ ВОЯГА ЕТКАЗИШДА СПОРТЧИЛАРНИНГ МАСОФА СЕЗГИРЛИГИ МУАММОЛАРИ //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 12. – С. 797-803.
11. Pulatova M. D., Kazonov R. T., Sultanova N. K. SPORTCHILARNING JISMONIY TAYYORGARLIGINI OSHIRISHDA ZAMONAVIY AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 12. – С. 585-591.
12. Азимова У., Казоков Р., Холматов Б. ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ФАНИНИ ЎҚИТИШДА ЯНГИ ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАР //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 12. – С. 592-598.
13. Пулатова М. Н., Казоков Р. Т., Султанова Н. К. МАФКУРАВИЙ ТАҲДИДЛАР ВА МИЛЛИЙ ТАРИХИЙ ТАФАККУР //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 12. – С. 130-138.
14. Чанкаев Ў. А., Казоков Р. Т., Султанова Н. К. ЁШЛАРДА ТАФАККУР ТАНҚИДЧАНЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ АХБОРОТ-ПСИХОЛОГИК ТОБЕЛИК ПРОФИЛАКТИКАСИНИНГ МУҲИМ ШАРТИ СИФАТИДА //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 11. – С. 280-288.
15. Расулов А. Ғ., Казоков Р. Т. ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ВА СПОРТ МАШҒУЛОТЛАРИДА ИШТИРОКИ ВА ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИДА ЎРНИ //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 5. – С. 544-551.
16. Cho'lliyev S. I., Yuldasheva K. A., Kazakov R. T. THE IMPORTANCE OF MODELING SPORTS FOR SCHOOL-AGE CHILDREN IN PHYSICAL EDUCATION CLASSES //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 5. – С. 598-901.
17. Казоков Р. Т., Холбоева Д. Р. КЕЙС-СТАДИ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯСИ АСОСИДА ТАЛАБАЛАРНИ ПЕДАГОГИК МАҲОРАТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 8. – С. 90-97.
18. Каримов Б. З., Казоков Р. Т. БОШЛАНҒИЧ СИНФ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ ЖИСМОНИЙ РИВОЖЛАНИШИДА ҲАРАКАТ МАЛАКАЛАРИ ВА

- КЎНИКМАЛАРИНИНГ АҲАМИЯТИ //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 8. – С. 32-39.
19. Казоқов Р., Джўрабаев А., Бўриев Б. Ёш футболчиларнинг техник-тактик тайёргарлигини ҳисобга олган ҳолда ўйин услубини такомиллаштириш //Sport ilmi-fanining dolzarb muammolari. – 2023. – Т. 1. – №. 3. – С. 54-56.
20. Каримов Х. А., Казоқов Р. Т. ЯНГИ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯСИ АСОСИДА ТАЛАБАЛАРНИ ПЕДАГОГИК МАҲОРАТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ //Modern Science and Research. – 2025. – Т. 4. – №. 1. – С. 439-447.
21. Kazaqov R. T. et al. ORGANIZATION OF SPIRITUAL AND EDUCATIONAL WORK IN PRE-SCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS AND FAMILY COOPERATION //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 5. – С. 902-910.
22. Курбанова Д. С., Казоқов Р. Т. БАДИЙ ГИМНАСТИКАЧИЛАРНИНГ БОШЛАНҒИЧ САРАЛОВИ. – 2024.
23. Kazoqov R. T. QISQA MASOFAGA YUGURUVCHI SPORTCHI TALABALARNI HARAKATLANISH TEXNIKASINI BIOMEKANIK KO 'RSATKICHLARDAGI KAMCHILIKLARNI ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA BARTARAF ETISH HISOBIGA YUGURISH TEXNIKASI TAKOMILLASHTIRISH //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 11. – С. 271-279.
24. Buraimov I., Kazoqov R. ХОККЕЙЧИЛАР FAOLIYATINING FIZIOLOGIK XUSUSIYATLARI //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 11. – С. 49-56.
25. АСОСИДА ТАЛАБАЛАРНИ ПЕДАГОГИК МАҲОРАТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ //Modern Science and Research. – 2025. – Т. 4. – №. 1. – С. 439-447.
26. Курбанова Д. С., Казоқов Р. Т. БАДИЙ ГИМНАСТИКАЧИЛАРНИНГ БОШЛАНҒИЧ САРАЛОВИ. – 2024.
27. Kazoqov R. T. QISQA MASOFAGA YUGURUVCHI SPORTCHI TALABALARNI HARAKATLANISH TEXNIKASINI BIOMEKANIK KO 'RSATKICHLARDAGI KAMCHILIKLARNI ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA BARTARAF ETISH HISOBIGA YUGURISH TEXNIKASI TAKOMILLASHTIRISH //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 11. – С. 271-279.
28. Казоқов Р. Т. и др. БАРКАМОЛ АВЛОДНИ ВОЯГА ЕТКАЗИШДА СПОРТЧИЛАРНИНГ МАСОФА СЕЗГИРЛИГИ МУАММОЛАРИ //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 12. – С. 797-803.

29. Umarov D. X. et al. NATIONAL MOVEMENT FOR THE DEVELOPMENT OF PRIMARY CLASS STUDENTS'PHYSICAL PREPARATION USING GAMES //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 732-741.
30. Umarov D. X. et al. THE EFFECTIVENESS OF USING A SET OF SPECIAL EXERCISES IN ANNUAL PREPARATION TRAINING OF SHORT-DISTANCE RUNNERS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 742-753.
31. Jumayev U. X. et al. " PEDAGOGICAL EDUCATION INNOVATION CLUSTER" MEANS COMMON GOALS AND SPECIFIC INTERESTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 552-560.
32. Turopovich K. R., Rixsibayevna D. S. ENHANCING ENGLISH LANGUAGE LEARNING THROUGH PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES. – 2024.
33. Kazakov R. T. et al. MULTIMEDIA SYSTEMS AND DISTANCE LEARNING TECHNIQUES IN SPORTS SOX //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 9. – С. 99-105.
34. Казоқов Р. Т. и др. МАМЛАКАТИМИЗ ЯНАДА ЮКСАЛИШИДА БОЛАЛАР СПОРТИНИНГ ЎРНИ //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 9. – С. 5-11.
35. Казоқов Р. Т. и др. ПЕДАГОГИКА ОЛИЙ ТАЪЛИМДА КЕЙС-СТАДИ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯСИ АСОСИДА ПЕДАГОГИК МАҲОРАТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ЮЗАСИДАН ТАЖРИБА-СИНОВ ИШЛАРИНИНГ НАТИЖАЛАРИ //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 6. – С. 111-115.
36. Казоқов Р. Т. Кейс стади технологияларидан фойдаланиб талабаларнинг масофавий таълим технологиялари асосида педагогик маҳоратини шакллантириш //Замонавий футболни ривожлантириш тенденциялари: муаммо ва ечимлари. – Т. 11. – №. 1.
37. Jumayev U. X. et al. " PEDAGOGICAL EDUCATION INNOVATION CLUSTER" MEANS COMMON GOALS AND SPECIFIC INTERESTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 552-560.
38. Казоқов Р. Т., Мирзабдиллаева А. И., Мирзабдиллаева Х. И. МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА ТАРБИЯВИЙ ТАДБИРЛАРДА МИЛЛИЙ-МАЎНАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 8. – С. 29-34.

39. Казоков Р. Т. и др. ПЕДАГОГИКА ОЛИЙ ТАЪЛИМДА КЕЙС-СТАДИ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯСИ АСОСИДА ПЕДАГОГИК МАҲОРАТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ЮЗАСИДАН ТАЖРИБА-СИНОВ ИШЛАРИНИНГ НАТИЖАЛАРИ //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 6. – С. 111-115.
40. Kazonov R. T., Djurabaev A. M. Kredit modul tizimi nima //Ta'limni raqamlashtirish sharoitida pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish. – 2021. – Т. 4. – №. 4. – С. 198-206.
41. Давурбаева М. Ж., Казоков Р. Т., Мадаминов М. П. ТАЛАБА ЁШЛАРНИНГ МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМ ОЛИШДАГИ БИЛИМ ВА КЎНИКМАЛАРИНИНГ ТАКОМИЛЛАШТИРИШДА ИНТЕРНЕТ РЕСУРСЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ АҲАМИЯТИ //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 26-31.
42. Давурбаева М. Ж., Казоков Р. Т., Мадаминов М. П. ТАЛАБА ЁШЛАРНИНГ МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМ ОЛИШДАГИ БИЛИМ ВА КЎНИКМАЛАРИНИНГ ТАКОМИЛЛАШТИРИШДА ИНТЕРНЕТ РЕСУРСЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ АҲАМИЯТИ //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 26-31.
43. Казоков Р. Т. и др. КАСБИЙ ФАНЛАРНИ ЎҚИТИШДА ИЛҒОР ПЕДАГОГИК ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИ ҚЎЛЛАШНИНГ АҲАМИЯТИ ВА ЗАРУРАТИ //GOLDEN BRAIN. – 2024. – Т. 2. – №. 8. – С. 69-77.
44. Казоков Р. Т., Жўрақўзиев О. О., Эшпўлатов С. С. СПОРТ МУАССАСАЛАРИДА ТАРБИЯВИЙ ТАДБИРЛАРДА МИЛЛИЙ-МАЎНАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ //Академические исследования в современной науке. – 2023. – Т. 2. – №. 13. – С. 238-248.
45. Казоков Р.Т., Бўриев Б.Ў., Абдиев Б.Ш., Джўрабаев А.М., Туропов А.Р. КУРАШ МИЛЛИЙ СПОРТ ТУРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ // МИЛЛИЙ КУРАШ ТУРЛАРИ ВА УЛАРНИНГ НАЗАРИЙ-АМАЛИЙ МУАММОЛАРИ. - 2023. – Т. 1. – №. 2. – С. 161-163.
46. Rasulov A. The current situation in the district of lower zarafshan plant species-eco-indicator //ASIAN JOURNAL OF MULTIDIMENSIONAL RESEARCH. – 2021. – Т. 10. – №. 4. – С. 304-307.

47. Rasulov A. S. et al. CHUQURLASHTIRILGAN IXTISOSLASHUV BOSQICHIDA FUTBOLCHILARNING TEZKOR-KUCH SIFATLARINI RIVOJLANTIRISH //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 11. – С. 307-316.
48. Турдубеков У. Б., Расулов А. С., Исмоилов А. А. МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ВОПРОСЫ ЭФФЕКТИВНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ РЕСУРСОВ РАЗВИТИЯ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА //GOLDEN BRAIN. – 2023. – Т. 1. – №. 1. – С. 218-224.
49. Rasulov A. Development of Speed-Strength Qualities in Football Players at the Advanced Specialization Stage //Web of Humanities: Journal of Social Science and Humanitarian Research. – 2025. – Т. 3. – №. 1. – С. 129-133.
50. Panji o'g'li B. A., Saidmurod o'g'li R. A. MARKETING STRATEGIYASINI BAXOLASHNING MEZON VA USULLARI //INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY. – 2024. – С. 585-597.
51. Panji o'g'li B. A., Saidmurod o'g'li R. A. MARKETING STRATEGIYASINI BAXOLASHNING MEZON VA USULLARI //INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY. – 2024. – С. 585-597.
52. Saidmurod o'g'li R. A. et al. SPORT MENEJMENTIDA BOSHQARUV PRINSIPLARI //Ustozlar uchun. – 2024. – Т. 57. – №. 2. – С. 369-376.
53. Raxmatovich M. F. et al. THE STRATEGY FOR DEVELOPING MASSIVE SPORTS IN UZBEKISTAN. – 2022.